

FUB: IVO:s granskning visar att handläggarna behöver kompetensutveckling om barns rättigheter, handläggning, dokumentation och juridiska frågor.

» Vägled LSS-handläggarna! «

För den som har behov av stöd enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), är en bra relation till handläggaren en förutsättning för att kunna leva som andra. Tyvärr får långt ifrån alla LSS-handläggare tillräckligt stöd och kompetensutveckling för att göra ett bra jobb. Det drabbar handläggare och kommunen, men framförallt den som är i behov av stödet.

INSPEKTIONEN FÖR VÅRD OCH OMSORG

(IVO) konstaterar i en rapport från 2016 att personer med funktionsnedsättningar riskerar att inte få det stöd de behöver på grund av bristande utbildning hos LSS-handläggarna. Det framgår att cheferna många gånger uppmuntrar handläggarna att gå på föreläsningar och andra kortare utbildningar. Det kan dock vara svårt att få ihop arbetet med alltför mycket vidareutbildning. Handläggningsprocessen kan bli sårbar vid till exempel en handläggares frånvaro. Av tillsynen framgår också att LSS-handläggare relativt ofta även arbetar med ärenden som rör äldreomsorg och socialpsykiatri. Det kan leda till bristfälligt sakkunskap inom området om handläggaren även måste arbeta med andra ärenden i förvaltningen.

PÅ UPPDRAG AV RIKSFÖRBUNDET FUB har juristen och forskaren Monica Larsson (institutionen för socialt arbete vid Göteborgs universitet) granskat hur begreppet "normalt föräldraansvar" tillämpats i

handläggning och beslut enligt LSS.

Monica Larsson konstaterar att många LSS-handläggare inte har tillräcklig kunskap om intentionerna med LSS och de skillnader i rättigheter och principer som finns mellan LSS och socialtjänstlagen. Ärenden där föräldrarnas ansvar för sina barn ska fastställas kräver stor kompetens om lagstiftningen, olika funktionsnedsättningar och juridisk metod. Eftersom det dessutom är ett område där det saknas praxis och nationella vägledning blir utredningarna ofta bristfälliga och otydliga.

Ovan nämnda tillsynsrapport från IVO visar att en tredjedel av de undersökta kommunerna har eller har haft stor personalomsättning, vakanser eller svårt att rekrytera LSS-handläggare. Man kan lätt föreställa sig vilken arbetssituation det innebär i kommunen och effekten det får för de sökande som återkommande måste beskriva sitt liv i detalj för nya handläggare.

EN VANLIG UTBILDNINGSBAKGRUND

för LSS-handläggare är socionomexamen. Monica Larsson konstaterar att socionomutbildningar kan vara utformade på olika sätt vid olika lärosäten. Det finns anledning att anta att många av dessa utbildningar inte ger tillräckliga förkunskaper om olika funktionsnedsättningar, eller vad det innebär att leva med en funktionsnedsättning. De flesta utbildningsorter har minskat istället för att öka andelen utbildningstimmar om olika funktionsnedsättningar.

Kommunerna måste stå för en stor del av yrkes- och specialistutbildningen. IVO:s granskning visar att handläggarna behöver kompetensutveckling om bland annat barns rättigheter, handläggning, dokumentation och juridiska frågor. Socialstyrelsen tog på uppdrag av regeringen fram en kompetenshöjande basutbildning för handläggare inom LSS. Enligt Socialstyrelsens egna siffror var det endast hälften av Sveriges cirka 1000 LSS-handläggare som gick utbildningen. Detta är katastrofala siffror, särskilt med hänsyn till den stora personalomsättning som pågår i många kommuner.

EN VIKTIG FÖRUTSÄTTNING för att barn och vuxna med funktionsnedsättningar ska kunna uppnå goda levnadsvillkor, kvalitetsnivån i LSS, är rättssäker behovsbedömning. Därför måste LSS-handläggarna stärkas i sin kompetens och yrkesutövning. Detta förutsätter mer och bättre kunskap om funktionsnedsättningar i socionomutbildningen, obligatorisk vidareutbildning och utvecklade metodstöd. Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att ta fram vägledning för att stötta handläggarna i deras arbete. FUB anser att detta är nyckeln för att skapa trygghet och förutsebarhet både för handläggarna och de som söker stöd enligt LSS. ●

Harald Strand, förbundsordförande
Riksförbundet FUB

Julia Henriksson, förbundsjurist
Riksförbundet FUB